

MARIÁNSTVÍ VIII. DÍL - DUCHOVNÍ ŽENSTVÍ V MINULOSTI LIDSTVA A SLOVANŮ

Karel Funk

Svou pravou duchovně mystickou povahu nemohlo ženství dosud plně projevit, neboť mužství, sice tvořivé ale agresivní a panovačné, k tomu nevytvořilo dostatečný prostor. Teprve až v budoucnosti budou nižší stránky mužství více přetvořeny (esoterně: až marsické nižší síly budou přetvořeny merkuriánskými, včleněnými do zemské sféry mysteriem Golgoty), nastoupí duchovní dominance láskyplného hvězdného ženství. Tak má každé pohlaví ve světové evoluci své poslání. Starý ženský princip, uplatňovaný na počátku lidstva už od dob Lemurie, souvisel se skupinovým rozmělněním jáství. Protože však bylo v dalším vývoji nutné lidské bytosti plně individualizovat a "přizemnit", muselo dominovat mužství, které mělo větší vnější průraznost a zabývalo se více i vnějším účinkem volních sil. Lidstvo muselo takto sestoupit mužskou energií a průbojností do zemské tíže k dalšímu zocelování a tříbení. Tento úkol byl splněn, ba individuality jsou již až příliš vyhraněné, a proto musí pomalu sílit i bděle intuitivní ženské vnímání. Ne již ono snivé a temné, ale podložené jasnou logikou, ryzím úsudkem. Nebude to snadné, neboť i ženství přijalo průchodem řadou inkarnací mnoho negativního.

A Slované? V posvátných hájích hledali naši prapředkové spojení s duchovními světy a jejich pomoc. Styk s elementárními bytostmi nižších řádů zprostředkovávali čarodějové a hlavně vědkyně - v našich pověstech Kazi, jež se vyznala v zaříkávání a bylinkách, Teta - znalkyně magických rituálů, a Libuše - věštkyně. Všechny dohromady tvoří to, co bylo typickou činností slovanské vědkyně.

Starší slovanští zasvěcenci a zřeci znali vnitřní sílu serafínského domu Berana, který otevírá jaro života. Představuje jiskru, která se stává zárodkem ohně. Cítili, jak se zjara zrozuje Matka-země jakožto nová Panna, Vesna, zasňující se božskému vládci, Slunci. Ve staroslovanském kultu bohyně Vesny, který zobrazoval také starý kult Venušin, se oslavoval svátek lásky navrátivšího se božského milence, Slunce, které bylo přes zimu od země odkloněno. Ta proto zestárla a z bohyně mládí, Vesny, se stala stařenou, Moranou. Protože se věřilo, že panny jakožto bytosti dosud nesestoupivší do vášnivé astrality jsou více chráněny přede vším zlem a mají neporušenější vnímání čistých přírodních sil, čistily na jaře vesnice od smrti a vnášely do nich nový život. Proto dívky

strojily Smrtku -Moranu, kterou pak vynášela celá ves. Cestou měly do ní být předány a upoutány elementární útvary všeho zla, nemocí a smrti ducha, duše i těla. Pak byla Smrtka s co nejplnějším vědomím zničení všeho zla utopena, zahrabána, spálena a podobně. Byl to tedy v první řadě proces morálně očištný a obnovný.

Z tajemné země čistých pramenů a studánek vzápětí povstávala dcera Morany - Majdalénka nebo Májka - svěží a krásná jako duše, která se v podsvětí očistila. Tu dívky po zničení Morany přinášely radujícím se vesničanům, zpodobněnou ve figurce na vrcholku opentlené jedličky, zvané líto. Májka předala klíč od tajemných zemských hlubin svatému Jiří a svatému Janovi.

Země byla uctívána jako velká Matka-živitelka, jako živá bytost: skály byly pociťovány jako její kosti, řeky jako její žíly, tráva jako vlasy. Nebylo dovoleno do ní svévolně tlouci nebo zbytečně něco trhat - zejména ne s kořeny. V ruském pantheonu byla uctívána jako Mokoš, to je mokrá, vlhká ("mať syraja rodnaja"), u západních Slovanů jako Živa atd.

Na slovanském východě byla uctívána Sofie jak nebeská, tak zrcadlená v zemi. Sergej Prokofjev vysvětluje: "Rusové, kteří žili na severu Ruska kolem Novgorodu a Pskova, kdy byly zvláště intenzivně prožívány nebeské síly působící pomocí země a byly přijímány s největší duševní čistotou, nazývali celou krajinu (svou půdu) krajinou svaté Sofie. Vyjadřovali tím, že se jejich vztah k tomuto koutu země podobá jaksi vztahu k zrcadlu, které zrcadlí tajemství nebeského světa, moudrost duchovního kosmu samého. Ne bez důvodu je v četných ruských hrdinských zpěvech velebena země jako "sestra boží Matky", sestra nebeské Sofie... Když naplňovaly jeho hrud' starosti, zoufalství nebo radost, dovedl ruský člověk padnout k zemi "na hrud' Matky země", a plakat nebo se smát, svěřuje se jí doslova a skrze ni celému vyššímu světu nebes, šeptaje svou starost nebo bolest. Dovedl takto hledat útěchu, podporu nebo moudrou radu, především ale čerpat ze spojení s ní mravní a náboženské síly..."

Duch Země byl tedy pociťován jako něco mateřského. Matka Země byla pro všechny Sloany uctívána jako mateřský princip, jenž se spojoval s nebeským Otcem. S rozšířením křesťanství nabyla na východě úcta k božské Matce svou pravou podobu v kultu boží Moudrosti, svaté Sofie. Jí

byly zasvěceny i první velkolepé chrámy v Kyjevě či Novgorodě. Zatímco v západní církvi se rozšířil kult Ježíšovy matky Marie jako představitelky nebeské Matky, na východě si tento kult podržel více svůj duchovně kosmický aspekt, který bude v plné hloubce pochopen až v šesté poatlantské kultuře - slovanské. V ní má zaniknout pospolitost, založená na pokrevních, nacionálních, rasových či náboženských principech, a vyvíjet se svobodná, bratrsky cítící "obec Filadelfská", jak se nazývá 6. epocha v Janově Apokalypse. (Komenský měl pro slovo filadelfská svůj překlad - milobratrská.) Lidské společenství by pak mělo být stmelováno vyššími morálně-náboženskými ideály a vytvořit tak mohutnou všeobšáhlou klenbu neviditelného duchovního chrámu, podobnou gigantickému kalichu, obrácenému dolů k lidem.

Tento ideál kdysi prozařoval jak v ruské legendě o Neviditelném městě Kitěži, tak v původní ruské představě "sobornosti" - společenství, spojovaném vyššími ideály. S. Prokofjev o tom píše: "V Rusku našel tento ideál budoucnosti svůj výraz i v imaginaci Pokrovského svátku, který ukazuje na tajemství společného působení principu Kristova a principu Sofiina v budoucích mystériích duchovního Já nebo, jinak řečeno, principu lásky s principem moudrosti, a v imaginaci Neviditelného města Kitěže, které představuje obraz oné budoucí lidské pospolitosti založené na principu bratrství, oné pospolitosti, která jednou bude nositelem principu duchovního Já na Zemi a uskuteční úkoly budoucí spirituální epochy...

Když probudíme Kristův impuls ve vlastní duši jako nejintimnější "osobní" zážitek, vytvoříme tím současně nad sebou onu neviditelnou klenbu, kopuli bratrské pospolitosti.

Aby tento proces mohl probíhat plně vědomě a aby takto vznikající sociální společenství mohlo skutečně být novou pospolitostí svobodných individualit a nikoli jen pokračováním starých vztahů založených na skupinové duševnosti a vztahů národních a pokrevních, musí její základy vytvořit moderní duchovní věda... Základem bude jasnovidná moudrost neboli "moudrost-Sofie", která se každému člověku individuálně otevře, avšak nikoli k odcizení a oddělení, ale naopak povede k vyššímu sjednocení lidí, kteří jí budou naplněni. Tato nová všeobecně platná moudrost (Sofia) vydobyta v individuálním člověku (anthropos), která dosáhne v šesté epoše svého nejvyššího rozkvětu a všeobecného rozšíření, vstupuje poprvé ve 20. století pod názvem anthroposofie do vývoje lidstva...

Spirituální moudrost (anthroposofie) vede postupně k tomu obdržet svobodu také pro duši rozumu a duši pociťující, citivou, takže člověk nemusí již pohlížet na tradici a zvyklosti, aby našel dobro, nýbrž impuls dobra bude proudit z jeho vlastní duše. Toto je také nutnou interpretací Pavlova výroku - Ne já, ale Kristus ve mně...